

Un retrobament

Montserrat Bové Montcusí

Conte presentat en el 14è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

Aquella mirada. Feia tants anys que no la veia i, ara, just al davant, asseguda al costat del seu estimat nebot, el fill que no havia pogut tenir i que per aquelles casualitats de la vida havia hagut de criar. Aquells ulls plens de tendresa em miraven com si aquests trenta anys no haguessin passat. Jo la mirava i li somreia des de l'altre cantó del passadís. Una sala d'espera d'un hospital no dóna molt de joc. Però allí érem les dues, disposades a posar obstacles a l'inexorable pas del temps. El color mel d'infinita bondat s'imposava i tranquil·litzava. Els cabells blancs deixaven entreveure les marques d'una història viscuda i sentida. Malgrat la serenor de cos i d'esperit, jo em sentia inquieta. Volia saber com li havia anat, què havia fet durant tota aquella colla d'anys, què se n'havia fet del seu sobri company de viatge,... Eren tantes les preguntes que li volia fer que la meva ment em va jugar una mala passada, en apropar-m'hi. El gest cordial i juvenil semblava recobrar l'essència d'aquells anys de joventut, uns anys plens d'olors i de records.

Quan anàvem a veure-la sempre ens obsequiava amb una aigua anisada que havia preparat per a l'ocasió; i, a mi, per ser molt menuda, amb carquinyolis. Mentre m'entretenia amb els peixets de colors i el xipolleig de l'aigua de la minúscula font del seu petit paradís, elles parlaven i parlaven. No entenia què deien. M'era ben igual. Gaudia de l'aigua mentre copsava els colors del groc, del verd i del vermell d'aquell balconet tan ufanós. La frescor de l'aigua em regalimava per l'esperit infantil, d'un infant que no havia descobert més que un món: el seu. Parlaven i reien; s'ensenyaven el que havien après; talment com si recuperessin per un instant aquella mare perduda que tenien. La Maria sempre m'ensenyava el

periquito. El blauet. Era tan bonic! Com refilava, i si li posaven una fulla d'enciam a prop seu, la demanava. Sempre em meravellava com aquell animaló demanava "enciam, enciam" i després feia un xiulet musicalment agut. Era fantàstic. La Maria somreia amb satisfacció per aquella petita proesa. Tot s'havia de fer amb silenci i amb molta contenció, en aquella casa. I quan parlava amb mi reia d'amagat, que no la sentís el seu company. Riure no estava ben vist en aquella casa d'ençà que la memòria del passat familiar va caure sobre ells. No sabia què era, però devia ser molt greu. Intuïa pel negre i la foscor del rostre un esperit desfet pel dolor i per la pèrdua d'un llegat familiar. El silenci presenciava com dues donetes xiuxiuejaven les seves veritats. La llum tènue del menjador servia el seu company per rellegir vés a saber quin secret d'aquell llibre gruixut de tapes vellutades. Les ulleres de cul de got emprades per a l'ocasió amagaven l'amarga derrota del vençut. Sortien a l'eixida i la veu ressonava. Deixaven per uns instants el silenci i els seus misteris. No deia res. Era un bon home. Els seus cors s'omplien d'esperança. Aquell instant els omplia de frescor, la necessària per a poder viure fins a la retrobada. Les flors presidien aquell pati. Era ben igual que fossin les campanetes o el marduix del costat de la font. Totes s'hi sentien a gust. La Maria les cuidava, les mimava amb l'aigua de rentar l'enciam, els parlava de totes les seves cabòries, que, segons ella, sempre deia que les tenia tancades a la calaixera de la golfa. Una golfa que imaginava rònega i plena d'un *fato* tenyit de records i d'arnes. L'esplendor dels verds i d'uns pètals resplendents il·luminaven aquell pati semiinterior i també els veïns de més amunt que de tant en tant treien el cap

per veure què s'hi deia.

I ara la Maria era allí, just al davant meu. Com havíem canviat i com havien canviat les coses d'aleshores ençà. Quan anàvem a casa seva era tota una aventura. Ens havíem de llevar ben d'hora per agafar el cotxe de línia. L'agafàvem a les set del matí per arribar a les nou. El degoteig de pobles i persones que anaven pujant i baixant, cadascú amb el seu sac vital afegit em feia adonar dels petits universos d'aquelles persones. No hi veia misèria. Veia la normalitat en cadascun dels seus actes i de les seves fisonomies gravades per la guerra i per la desolació. Tots portàvem un dolor semblant en el nostre cor. Era igual que no ho diguéssim. Les mirades delataven aquella tristor, aquella buidor, aquella soledat davant el destí. Les lleganyes ens feien nosa. Tot i que la mare m'havia fet rentar la cara i el clatell, hi havia un tel que no em deixava veure-hi clar fins ben enllà del trajecte. La son es barrejava amb l'emoció d'un viatge que tot just començava. La mare parlava amb uns i altres de coincidències, de semblants coneguts, del temps i del més enllà, de tot una mica i de res en especial. El conductor sovint també hi posava cullerada. Tothom parlava. Admirava que tinguessin tant de tema per a explicar-se. Però si no es coneixien! La vergonya m'atuïa. No tenia tema. Em miraven i els obsequiava amb un somriure fràgil. Tots creien que era cosa de l'edat tan jovenívola. Jo sabia que no era veritat. Assentia amb el cap per l'educació rebuda. Volia entendre. Se m'escapaven tantes paraules que ni amb la meva pescadoretta les hauria atrapat. Mirava pel finestral aquells pobles sencers que també es despertaven al món com jo.

Arribàvem a la ciutat; la gran ciutat. Era immensa. Els blocs de pisos gairebé no ens deixaven veure el cel i l'airet humit i calorós, ja de bon matí, ens enterbolia els sentits. La xafogor ens aclaparava, però havíem fet el viatge i no l'havíem de fer endebades. Així que ens anàvem entretenint, badàvem en cadascun dels aparadors vistosos que anaven sorgint al nostre pas. La novetat apareixia davant dels nostres ulls com un bé preuat, un trofeu digne d'un vencedor. Els sentits embogien. Tot era mel. I carrers i carrerons i amunt i amunt entre les olors de les parades de fruita i verdura, entre el so de la campana que avisava que ja eren les onze i que ja començava a ser hora d'anar a veure la Maria. Aquells carrerons estrets i foscos ens portaven cap al nostre destí. Les olors d'una gran ciutat, barrejades entre les olors d'un poble que havia crescut massa de pressa s'imposaven. Els excrements dels gossos i la fortor dels pixums de no se sabia què ens feien afanyar cap al nostre objectiu: la Maria. Pel camí jo m'entretenia i mirava balcons rovellats i alguns plens d'olors de color de rosa. I l'aturada obligada. Des del carrer estant es veia un pati interior farcit d'hortènsies, rosers i geranis i clavells penjant de les blanques parets com si haguessin conquerit un nou món. Les gallines cloquejaven mentre un gall eixerit feia un cant de benvinguda; o almenys a mi m'ho semblava. I costa amunt que fa pujada i escales amunt, ben dretes; i uns esglaons poc uniformes ens endinsaven cada cop més cap aquest racó de món. El dong de la campana ens acompanyava entre les llambordes i els clots plens d'aigua.

Vaig apropar-m'hi. El gest tranquil i la mirada tendra, com

sempre donaven aquella confiança d'un retrobament desitjat. Eren tants anys de silencis i de pàgines viscudes amb les interrupcions pròpies de la vida que aquell temps delitós s'havia quedat guardat i arxivat en algun lloc de la memòria. I la rialleta trapella? No havia canviat res, res tret dels nostres cossos. Vaig alçar la vista; vaig alçar la mà. El nebot em va mirar amb cara d'estranyesa. No em reconeixia. Era evident. Havien passat tants anys! Potser massa. En aquells moments em va sortir amb un to cordial un: "Hola, Maria. Sóc la..." I en aquell moment la gola em va jugar una mala passada. Perquè realment, qui era jo? Com li podia fer entendre? Era la filla de la seva millor amiga, la Conxita. No podia ser una desconeguda. Era algú; algú que feia molt de temps que no veia i que estava contenta de veure-la. Era aquella nena a qui ensenyaves els racons més poètics del teu petit univers: els peixets de colors, els periquitos, el jardí florit d'il·lusions finides, el racó compartit de paciència i comprensió,... Era tan intens aquell univers compartit que feia impossible oblidar. M'havia posat vermella com un perdigot. A la meua edat i amb aquestes bestieses.

I vaig fer l'esforç de desgargamellar-me la gola davant la mirada irònica incrèdula d'una silueta forana. I vaig dir-li que era la Rosalia, la filla de la Conxita, sí la Conxita de Fontscaldes. La Maria em mirava amb els ulls entre juganers i entremaliats; em mirava i em somreia, tendrament, maternalment, sincerament. El nebot, sec com un clau, sec d'esperit, un esperit que segurament la Maria havia vetllat de posar-hi flors i estrelles, em va dir: "És inútil que t'hi esforcis. Té alzheimer". Li vaig fer un petó a la galta com si amb aquell bes s'hagués de recuperar el temps perdut i les històries que quedaven a

l'aire, històries compartides que ja mai més ens explicaríem. El destí havia jugat les seves cartes i nosaltres havíem perdut aquesta partida. La mirada eixuta del nebot em recordava que era inútil el meu gest. Tenia necessitat d'abraçar-la, de fer-li saber com enyorava aquells petits instants de glòria abans que toquessin les campanes de la catedral. Volia fer-li saber que el tintineig de l'aigua encara gotejava dins meu i em nodria i m'esperonava a tirar endavant. Volia agrair-li simplement el temps viscut. Eren els espais de la nostra existència que s'esfilagarsaven pel desgast i per l'oblit. No podia ser que no em recordés. La mirada que em va regalar i les paraules que em va regalar, segur que eren per a mi; n'estic convençuda. La Maria em va dir: "Nena". Aquell "nena", segur que es referia a mi.

Una veu a l'aire convidava la Maria a entrar a la consulta trenta-quatre. Una mirada entrecreuada entre la nostàlgia, l'enyor i l'afecte va quedar a l'aire també. No sabia si m'havia reconegut. Volia creure que sí. Havia notat com m'estrenyia al seu pit. Les seves mans ja no tenien la força d'altres temps. Eren tendres com sempre havien estat les seves paraules. Era real. No sabia si podria tornar a abeurar-me a la font de la vida comuna. La Maria no va dir res més. Aquell bacallà la subjectava ben fort i la conduïa cap a la consulta. La Maria s'hi sentia recolzada, esperançada. Aquell instant màgic es trencà de sobte quan vaig percebre unes paraules llunyanes que deien: "Qui era aquella dona?".